110250 - Yemin kefareti; fakirleri yedirmek veya giydirmek veya köle azad etmek mümkün olmadığı takdirde oruçla eda edilir.

Soru

Babam ile bir akrabamız arasında geçen bir konuşmayı kimseye söylemeyeceğine dair yemin etti ancak iki gün sonra babam yemine riayet etmeyip haberi yaydı, böylece ona kefaret vacip oldu. Babam Ramazan orucunu hepsini tuttuğu halde şimdi şeker hastalığı ve çok sıcaktan dolayı oruç tutmak istemediğini belirtti. Ben onun yerine üç gün oruç tutabilir miyim?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Yemin kefareti yüce Allah'ın açıkladığı gibi; köle azad etmek veya on fakiri doyurmak veya onları giydirmek, her kim bunlara gücü yetmezse üç gün oruç tutar. "Allah, boş bulunarak ettiğiniz yeminlerle sizi sorumlu tutmaz. Ama bile bile yaptığınız yeminlerle sizi sorumlu tutar. Bu durumda yeminin keffareti, ailenize yedirdiğinizin orta hâllisinden on yoksulu doyurmak, yahut onları giydirmek ya da bir köle azat etmektir. Kim (bu imkânı) bulamazsa, onun keffareti üç gün oruç tutmaktır. İşte yemin ettiğiniz vakit yeminlerinizin keffareti budur. Yeminlerinizi tutun. Allah, size âyetlerini işte böyle açıklıyor ki şükredesiniz." ([i])

Buna binaen keffareti oruçla başlamak doğru değil, ancak fakirlere yiyecek ve giyecek verme veya köle azad etme imkanına sahip olmayan oruçla kefareti yerine getirir. (45676) yemin kefareti ile ilgili detaylı bilgiler için nolu soruya bakınız.

İkincisi: Eğer babanız yedirme, giydirme veya azad etme imkanına sahip değilse ve oruca gücü varsa oruç tutması vacip olur, senin onun yerine oruç tutman doğru değil, ramazan ayını tam bir şekilde tutan kimse üç günü peş peşe veya ayrı ayrı oruç tutmaktan aciz olamaz. Ancak oruçtan aciz olursa ondan sorumluluk düşer.

Şeyh İbn Useymin rahimehullah şöyle dedi: “ eğer bir insana yemin kefareti vacip olur ve yedirecek imkanı ve oruç tutma imkanı da yoksa sorumluluk ondan düşer, zira yüce Allah şöyle buyurmaktadır: “ gücünüz yettiği kadar Allah’tan sakının (takva sahibi olun)”

“Allah, bir kimseyi ancak gücünün yettiği şeyle yükümlü kılar…”[ii] Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: “ size bir şeyi emrettiğim zaman onu elinizden geldiği kadar yerine getirin”.

Şeriatta geçerli kurallara göre aciziyet ve zayıflık durumda vacipler düşer ve bedeli yerine getirilir ancak alternatifi yoksa ona hiçbir şey vacip olmaz. [iii]

Her şeye rağmen senin onun yerine oruç tutman doğru değil. Çünkü yemin keffaretiyle muhatap olan babanızdır.

---

[i] - Maide / 89

[ii] - Bakara /286

[iii]-Fetava Nur ala derb